

P10_TA(2025)0065

Energiintensiva industrier

Europaparlamentets resolution av den 3 april 2025 om energiintensiva industrier (2025/2536(RSP))

(C/2025/4369)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Mario Draghis rapport *On the future of European competitiveness* från september 2024,
- med beaktande av Enrico Lettas rapport *Much more than a market* från april 2024,
- med beaktande av kommissionens meddelande *Given för en ren industri: en gemensam färdplan för konkurrenskraft och fossilfrihet* av den 26 februari 2025 (COM(2025)0085),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 26 februari 2025 om handlingsplanen för överkomliga energipriser (COM(2025)0079),
- med beaktande av artikel 136.2 i arbetsordningen,
- med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för industrifrågor, forskning och energi, och av följande skäl:
 - A. Energiintensiva industrier står för en betydande andel av EU:s ekonomi och spelar en viktig roll för att skapa arbetstillfällen, särskilt i de områden och regioner till vilka de koncentreras. Med tanke på de energiintensiva industriernas energiavtryck är de avgörande för EU:s strategiska oberoende och konkurrenskraft samt för utfasningen av fossila bränslen.
 - B. Omställningen till en koldioxidsnål ekonomi och ett system för ren energi måste leda till lägre energipriser och ta hänsyn till all tillgänglig teknik som bidrar till att uppnå EU:s nettonollmål för 2050 på det mest kostnadseffektiva sättet, undvika inlåsnings effekter och ta hänsyn till den varierande energimixen i medlemsstaterna, även när det gäller förnybar energi och kärnkraft.
 - C. Teknikneutralitet är avgörande för den europeiska industrin eftersom den säkerställer rättvis konkurrens, främjar innovation och stöder omställningen till ren energi utan att gynna specifik teknik. Ett neutralt regelverk gör det möjligt för företagen att välja de mest effektiva och hållbara lösningarna på grundval av marknadens behov snarare än de toppstyrda preferenser som fastställs av beslutsfattare. Denna strategi uppmuntrar till investeringar, ökar konkurrenskraften och gör det möjligt för industrin att anpassa sig till ny teknik.
 - D. Elektrifieringen står i centrum för utfasningen av fossila bränslen i de energiintensiva industrierna. De energiintensiva industrierna omfattar sektorer som använder fossila resurser för att uppfylla temperatur-, tryck- eller reaktionskrav, såsom kemikalier, stål, papper, plast, gruvdrift, raffinaderier, cement, kalk, icke-järnmetaller, glas, keramik och gödselmedel, för vilka utsläppen av växthusgaser är svåra att minska eftersom de är en naturlig del av processen eller på grund av höga kapitalutgifter och rörelsekostnader eller låg teknisk mognad.
 - E. Skillnaderna i energipriser mellan EU och USA och Kina undergräver konkurrenskraften för EU:s industrier. Höga och volatila priser på fossila bränslen påverkar i hög grad elpriserna och de överkomliga kostnaderna för förnybara energikällor överförs inte till energiräkningarna.
 - F. En otillräckligt integrerad energiunion innebär ytterligare utmaningar för de energiintensiva industrierna, särskilt när det gäller bristen på gränsöverskridande sammanlänknings och den begränsade tillgången till ren energi, på grund av utdragna tillståndsförfaranden eller höga kapitalutgifter eller rörelsekostnader, samt överbelastning av näten.
 - G. Utsläppshandelssystemet gav långsiktiga investeringssignaler och bidrog till att minska utsläppen från de sektorer som omfattas av utsläppshandelssystemet med 47 %. Energimarknaden har förändrats i grunden sedan utsläppshandelssystemet infördes, särskilt efter Rysslands invasion av Ukraina och övergången från rörledningsgas till flytande naturgas. Bristen på transparens på koldioxidmarknaden riskerar att hämma de energiintensiva industriernas konkurrenskraft. Intäkterna från utsläppshandelssystemet används ojämnt i de olika medlemsstaterna och ger inte tillräckligt stöd till utfasningen av fossila bränslen inom de energiintensiva industrierna.

- H. Onödiga regelbördor och utdragna tillståndsförfaranden undergräver affärsnyttan med att investera i utfasning av fossila bränslen i Europa. Begreppet övervägande allmänintresse fastställs i EU-lagstiftningen. Komplex och fragmenterad EU-finansiering hindrar snabba investeringar i nettonollteknik och digitalisering, särskilt för små och medelstora företag.
- I. Bristen på nödvändiga privata investeringar riskerar att hindra utfasningen av fossila bränslen inom de energiintensiva industrierna. Att i alltför hög grad förlita sig på statligt stöd kan få oönskade konsekvenser genom att skillnaderna ökar och konkurrensen inom EU snedvrids.
- J. EU:s beroende av och begränsade tillgång, både kvantitativt och kvalitativt, till primära och sekundära råvaror utgör betydande utmaningar för de energiintensiva industrierna. Cirkularitet och effektivitet kan bidra till att minska de årliga investeringsbehoven i industrin och i energiförsörjningen. För närvarande står järnmetaller som exporteras till länder utanför EU för mer än hälften av all avfallsexport från EU, vilket ger anledning till oro för att de behandlas korrekt.
- K. Illojal konkurrens från länder utanför EU, inbegripet subventionerad överkapacitet, utgör en stor utmaning för EU:s företag. Många regioner i världen har för närvarande inga ambitiösa mål för utfasning av fossila bränslen, vilket ökar risken för koldioxidläckage.
- L. En djupgående omvandling av de energiintensiva industrierna kan inte lyckas utan deltagande av lokala och regionala samhällen, arbetstagare och arbetsmarknadsparter som påverkas kraftigt av omställningen.
1. Europaparlamentet upprepar sitt engagemang för EU:s mål för utfasning av fossila bränslen och för en stabil och förutsägbar klimat- och industripolitik.
 2. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att påskynda tillstånds- och licensieringsprocesserna för projekt för ren energi, säkerställa administrativ kapacitet och underlätta nätanslutningar för att möjliggöra ren energiproduktion på plats, särskilt i avlägsna områden. Parlamentet betonar att tillväxten när det gäller förnybara energikällor och elektrifiering kommer att kräva massiva investeringar i nät och i flexibilitet, lagring och distributionsnät. Parlamentet uppmanar kommissionen att, utöver begreppet övervägande allmänintresse, utveckla lösningar för att påskynda projekt för utfasning av fossila bränslen.
 3. Europaparlamentet anser att det behövs ytterligare åtgärder för att genomföra reglerna för utformningen av elmarknaden, särskilt för att främja energiköpsavtal och dubbelriktade differenskontrakt och brådslande åtgärder för att minska volatiliteten och energikostnaderna för de energiintensiva industrierna. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå brådslande åtgärder för att ta itu med befintliga hinder för att underteckna långsiktiga avtal, särskilt för små och medelstora företag, med hjälp av instrument och garantier för riskreducering, inbegripet offentliga garantier såsom de som Europeiska investeringsbanken (EIB) tillhandahåller. Parlamentet föreslår att man undersöker ytterligare sätt att bryta kopplingen mellan priserna på fossila bränslen och elpriserna, inom ramen för utformningen av elmarknaden, bland annat i syfte att främja långsiktiga avtal i linje med handlingsplanen för överkomliga energipriser, och genom att påskynda analysen av de kortsiktiga marknaderna till 2025 i syfte att överväga alternativ till utformningen av marknaden.
 4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma möjligheten att utöka medlemsstaternas bästa praxis avseende de energiintensiva industrierna, såsom Italiens energistödsystem. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta rekommendationer för att minska konsumenternas, särskilt de energiintensiva industriernas, exponering för stigande energikostnader, till exempel genom sänkta skatter och avgifter och harmonisering av nätavgifter, samtidigt som offentliga investeringar i näten säkerställs.
 5. Europaparlamentet efterlyser ökad integrering av energisystem, särskilt i förhållande till gränsöverskridande sammanlänkningslinjer, för att säkerställa en ren och motståndskraftig energiförsörjning. Parlamentet efterlyser ökade investeringar i flexibilitet såsom lagring, inbegripet pumpvattenkraft och lagring av värme och spillvärme, och efterfrågefleksibilitet för att optimera nätstabiliteten. Parlamentet påminner om vikten av energieffektivitet för att sänka kostnaderna.
 6. Europaparlamentet understryker behovet av att fasa ut naturgas så snart som möjligt. Parlamentet betonar att vissa sektorer på kort till medellång sikt inte kan förlita sig på elektrifiering i någon större utsträckning. Parlamentet understryker att avskiljning, lagring och användning av koldioxid spelar en nyckelroll för utfasningen av fossila bränslen i sektorer där det är svårt att minska koldioxidutsläppen och för produktionen av koldioxidsnåla produkter, inbegripet koldioxidsnål vätgas. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att – under samma tidsperiod och för dessa begränsade sektorer – ta fram åtgärder för att ta itu med pristopp på gas, i vederbörligen motiverade fall. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla verktyg för att säkerställa gasförsörjningen till en minskad kostnad, genom att möjliggöra aggregering av efterfrågan, med utgångspunkt i AggregateEU-plattformen, och gemensamma gasinköp, samtidigt som målen för utfasning av fossila bränslen bibehålls. Parlamentet betonar vikten av att uppmuntra stabila avtal med gasleverantörer, diversifiera försörjningsvägarna och förbättra insynen och stabiliteten på marknaden, i linje med befintlig lagstiftning. Parlamentet efterlyser en konsekvensbedömning i den kommande översynen av utsläppshandelssystemet för att analysera förhållandet mellan gasmarknaden och koldioxidpriserna och den roll som marknadsstabilitetsreserven och dess parametrar spelar.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja de energiintensiva industrierna när det gäller att anta ren teknik och nettonollteknik, inbegripet avskiljning och lagring av koldioxid och koldioxidsnål vätgas, och energieffektiva produktionsmetoder genom att stärka finansieringsmekanismerna och säkerställa att medlemsstaterna använder intäkterna från utsläppshandelssystemet effektivt. Parlamentet efterlyser att stöd på EU-nivå kompletteras med statligt stöd som möjliggör riktat, teknikneutralt stöd till de energiintensiva industrierna, samtidigt som lika villkor upprätthålls på den inre marknaden.
8. Europaparlamentet begär att InvestEU-programmet ska kompletteras före nästa fleråriga budgetram och att kvarvarande lån från faciliteten för återhämtning och resiliens ska användas för att stödja investeringar i utfasning av fossila bränslen inom de energiintensiva industrierna. Parlamentet noterar att den europeiska plattformen för strategisk teknik redan medger flexibilitet inom de nuvarande programmen, men att detta är otillräckligt. Parlamentet insisterar på att den kommande fleråriga budgetramen ska öka finansieringen för att stödja de energiintensiva industrierna, med utgångspunkt i innovationsfonden och Fonden för ett sammanlänkat Europa – Energi, eller genom konkurrenskraftsfonden. Parlamentet betonar att EU:s vätgasbank och programmet för differenskontrakt för koldioxid måste utökas. Parlamentet uppmanar kommissionen att bygga vidare på förordningen om nettonollindustrin⁽¹⁾ i den kommande rättsakten om påskyndad utfasning av fossila bränslen i industrin, för att effektivisera förfarandena för beviljande av tillstånd och status som strategiskt projekt.
9. Europaparlamentet betonar behovet av att förenkla byråkratiska förfaranden för att göra privata investeringar mer attraktiva och stödja de energiintensiva industriernas omställning. Parlamentet anser att både InvestEU och EIB är avgörande för att katalysera privat finansiering, särskilt genom riskreducerande åtgärder.
10. Europaparlamentet betonar behovet av att säkra tillgången till kritiska råvaror. Parlamentet betonar att den kommande rättsakten om den cirkulära ekonomin bör förbättra resurseffektiviteten, bland annat genom bättre avfallshantering av produkter som innehåller kritiska råvaror samt främjande av efterfrågan på och tillgången till sekundära råvaror. Parlamentet betonar behovet av att definiera de sekundära råvaror som är strategiska och som bör omfattas av exportövervakning, såsom stål och metallskrot, och att ta itu med eventuella obalanser i tillgång och efterfrågan, inbegripet genom att undersöka eventuella exportrestriktioner. Parlamentet insisterar på ett effektivt genomförande av förordningen om transport av avfall⁽²⁾.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fullt ut och effektivt utnyttja handelspolitiska skyddsinstrument. Parlamentet uppmanar kommissionen att finna en permanent lösning för att åtgärda illojal konkurrens och strukturell överkapacitet innan nuvarande skyddsåtgärder för stål upphör att gälla 2026. Parlamentet uppmanar kommissionen att samarbeta med Förenta staterna när det gäller de tillkännagivna tullarna på import från EU och att undvika en skadlig upptrappning.
12. Europaparlamentet betonar att ett effektivt genomförande av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen är avgörande för att säkerställa lika villkor för EU:s industrier och förhindra koldioxidläckage, med beaktande av effekterna av den parallella utfasningen av gratis utsläppsrätter inom utsläppshandelssystemet och risken för ökade produktionskostnader. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta itu med riskerna för resursförflyttning och kringgående av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen. Parlamentet begär vidare att man inför en effektiv lösning för EU:s exportörer och analyserar en eventuell utvidgning till ytterligare sektorer och produkter i senare led, efter det att man gjort en konsekvensbedömning.
13. Europaparlamentet efterlyser skapandet av pionjärmarknader för rena och cirkulära europeiska produkter genom icke-prisrelaterade kriterier i samband med EU:s offentliga upphandling, såsom hållbarhet och resiliens och en europeisk preferens för strategiska sektorer, samt genom att skapa frivilliga märkningssystem och minimikrav på EU-innehåll på ett kostnadseffektivt sätt.
14. Europaparlamentet betonar vikten av en rättvis omställning för att hjälpa områden som är starkt beroende av de energiintensiva industrierna genom att behålla och skapa arbetstillfällen av hög kvalitet genom program för kompetenshöjning och omskolning för arbetstagare och genom en effektiv användning av regionala stödmekanismer, såsom Fonden för en rättvis omställning och Sammanhållningsfonden. Parlamentet betonar att offentligt stöd kommer att vara avgörande för de energiintensiva industriernas omställning och att detta stöd bör kopplas till dess åtagande att skydda sysselsättning och arbetsvillkor och förhindra utlokalisering. Parlamentet välkomnar initiativet om en kompetensunion för att säkerställa en god matchning mellan kompetens och efterfrågan på arbetsmarknaden.
15. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till kommissionen och rådet samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (EUT L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1157 av den 11 april 2024 om transport av avfall, om ändring av förordningarna (EU) nr 1257/2013 och (EU) 2020/1056 och om upphävande av förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L, 2024/1157, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj>).